

5. Сухарева Л.С. Сучасний урок у початковій школі. Нестандартні уроки математики у 1-4 класах. / Л.С. Сухарева – Харків. Видавнича група «Основа», 2005. – 192 с.

*Ковальчук В.Ю.,
професор, доктор педагогічних наук,
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка,
м.Дрогобич*
*Мальчин В.В.,
здобувач освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»,
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка,
м.Дрогобич*

РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Успіх у формуванні особистості дитини залежить від форм організації навчання, тобто від зовнішнього боку організації навчального процесу, який відображає характер взаємозв'язків його учасників [1].

За визначенням О.Я. Савченко, «форма організації навчання» означає певну взаємодію вчителя та учнів, що регулюється встановленим режимом та умовами роботи [4].

Розвиток форм організації системи навчання збігається з розвитком суспільства. Першим, ймовірно, виникло індивідуальне навчання – учні спілкувались на одиниці з учителем і виконували всі завдання індивідуально. Наступним етапом став індивідуально-груповий спосіб навчання – вчитель навчав групу дітей, однак навчальна робота мала індивідуальний характер.

Наприкінці XVI – початку XVII ст. як індивідуальна, так і індивідуально-групові форми організації навчання вже не відповідали потребам суспільства. У братських школах України, Білорусі та деяких інших країнах виникло групове навчання, яке стало основою класно-урочної системи, обґрунтованої та вдосконаленої Я.А.Коменським.

На сучасному етапі провідною формою організації навчальної роботи є урок.

У дидактиці під уроком розуміють основну одиницю навчального процесу, чітко обмежену часовими рамками (45хвилини), планом роботи та складом учнів (класом). У процесі навчання урок відіграє інтегруючу роль, оскільки відображає та поєднує такі його компоненти, як мету, зміст, методи, засоби навчання, взаємодію вчителя та учнів.

Незважаючи на визнання у світі класно-урочної системи, спроби вдосконалити урок як специфічну форму організації навчально-виховного процесу не припиняються з моменту його винайдення. В історії педагогіки було розроблено й апробовано такі варіанти класно-урочної форми, як бел-ланкастерська форма взаємного навчання, натовська, мангеймська та лабораторна система (Даль тон-план) [5].

За радянських часів в Україні з метою поліпшення результативності навчального процесу значна увага приділялася розробці нових типів уроків, удосконаленню їх структури та основних елементів такої структури.

Велися, хоч і не так активно, пошуки вдосконалення уроку, пов'язані з формами організації навчальної діяльності учнів, яких у сучасній дидактиці виділяють чотири:

- парна взаємодія учня з учнем чи вчителя з учнем);
- групова (вчитель одночасно навчає весь клас);
- кооперативна (колективна – всі учні активні і навчають один одного);
- індивідуальна (самостійна) робота учнів.

Залежно від участі учнів у навчальній діяльності, Я.Голант в 60-х роках ХХ ст. поділив навчання на активне і пасивне, а на початку ХХІ ст. виникає нове дидактичне поняття – інтерактивне навчання.

Розглянемо пасивну, активну та інтерактивну (за О.Пометун, Л.Пироженко) моделі навчання і порівняємо їх [2].

За пасивною моделлю учень виступає у ролі пасивного слухача. Він сприймає матеріал, який йому подає вчитель. За такої моделі використовуються методи, коли учні або дивляться, або читають (лекція-монолог, пояснення нового матеріалу вчителем, демонстрація).

Навчання за такою моделлю пасивне. Цю модель можна назвати «Монолог».

Під час використання активної моделі навчання вчитель і учень перебувають у постійному взаємозв'язку. Учень відповідає на запитання вчителя, розповідає. Вчитель має змогу співпрацювати з кожним учнем зокрема. За такої моделі використовують

активні методи навчання: бесіду, дискусію, фронтальне опитування тощо. Визначимо позитивні і негативні сторони цієї моделі.

Навчання за такою моделлю – активне. Таку модель можна назвати «Діалог».

Схема інтерактивної моделі навчання відображає постійне спілкування вчителя з учнями, учнів з учнями. Відбувається спілкування всіх членів колективу. Під час навчання за такою моделлю використовують ділові та рольові ігри, дискусії, фронтальне опитування, круглий стіл, дебати [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Булавко В. Кожен учитель має володіти сучасними освітніми технологіями // Освіта України. 2001. 21 березня. С.10.
2. Інтерактивні технології навчання / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко, Г.І.Коберник та ін. Київ: Наук, світ, 2004. 85с.
3. Комар О. Інтерактивні технології - технології співпраці // Початкова школа. 2004. №9 С. 5-7.
4. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. Київ: Абрис, 1997. 98 с.
5. Шевчук І.В. Використання інтерактивних технологій на уроках математики в початкових класах // Початкова школа. 2005. №8. С.33-36.

Ковальчук В.Ю.,

*професор, доктор педагогічних наук,
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка,
м. Дрогобич*

Матвійшин У.І.,

*здобувач освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»,
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка,
м. Дрогобич*

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Озброєння вчителя методами стимулювання навчальної діяльності молодших школярів значною мірою сприятиме підвищенню ефективності навчально-виховного процесу. Найпоширеніші методи цієї групи — методи емоційного стимулювання